

Locuinta Redactorului
si
Cancelari Redactumii
e in
Strat'a trăgatorului [Ld.
vészutozal], Nr 5.
Sorisorile nefranțate nu se voru
primi decat numai de la corespondintii regulari ai „Federatiunii.”
Articoli tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, comercialu si economicu.

Va esî Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Invitare de prenumeratiune

la diuariulu politico

„FEDERATIUNEA”

pre patrariulu II. aprilie—iuniu 1872.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu finea lunei curinte, marte, se binevoiesca a-si reinnoi abonamentele catu mai curundu, pentru ca respectivii DD. abonati se pota fi feriti de irregularitati in primirea diuariului, era Administratuna si Espeditura de complicatiuni, cari provinu din intardisatene insinuari la abonamentu.

Condițiunile de prenumeratiune remanu cele din fruntea diuariului.

Redactiunea.

Pest'a, 30. mart. 1872.
11. apr.

Revolutiunea parlamentaria in Camer'a depusatilor Ungariei are partea sa cea buna nu numai pentru cuventul ca impiedeca crearea unor legi reactiunarie, ci si in alta privinta, si acesta este ca abtienendu-se de la cuventu deputatii din partita guvernamentale, deputatii din oppositiune, avendu scopulu de a face imposibile votarea legii amentite, prin neterminabili cuventari, sunt siliti a luă cuventul aproape toti si intr'acesti-a, firesce nu numai corifeii celor doue fractiuni alle oppositiunii, ci tote capacitatele, cari se afia in sinulu ei, apoi in fine deputati, cari in cursulu sessiunii intrege — ne luandu cuventul neci odata, prin urmare nu li s'au potut cunoase parerile si convictiunile in cestiunile de libertate, — avura occasiunea d'a le descoperi acum. Monologele loru dara au indoita importantia, si catu pentru noi in specie, si a nume in privint'a cestiunii de natiunalitate, care, de si D. Babesiu o considera numai ca o simpla cestiune de cultura, precum au declaratu in cuventarea sa, polemisandu cu Giezy si cu A. Romanu si lingusindu magiarismului, chiaru pre socotela principieloru ce affirmă ca le sustiene, — noi am considerat-o pururea si o consideram ca cestiune de libertate per excellentiam si avemu mare multumire d'a poté constata, ca tote capetele celle mai luminate din oppositiune o considera assemene, dar avemu mai de parte multumire si pentru cuceririle ce au facutu cestiunea de natiunalitate intre deputatii din camer'a Ungariei. De la inchirarea pactului dualisticu in coce, amutisese si acelle pucine voci, cari se redicasse la 1861, in favorea natiunalitatilor din tierra, fara indoiala pentru cuventul ca supremat'a magiara linguisa sentimentului de natiunalitate a deputatilor magiari, si guvernulu cu partita sa, credindu ca pre asta calle, sub velulu supremathei natiunali a magiarilor, pote cutedia tote, chiaru si restric'iunea libertatilor in vigore, au pornitul barbatesce pre callea reactiunii. Acesta intentiune regresiva au deschis ochii deputatilor din oppositiune cari, vediendu pre de o parte pornirea guvernului spre absolutismului dorit de regimulu central, era de alta parte lupt'a cea loiala a deputatilor natiunali, cari in tote cestiunile de libertate si de reforme liberali au votatu cu oppositiunea in contr'a guvernului si a partitei sale, incepura a se familiarisă cu cestiunea de natiunalitate, carea in fine si ei o considera de cestiune de libertate si deslegarea ei fericita de unu factoru principale spre consolidarea libertatii constitutiunali si prin urmare a statului insu-si. Partile respective din monologele multoru deputati sunt adeverute puncte de culminantiune alle discursurilor rostite de d'nsii si in asta privintia sunt de interesu pentru noi. Asie intre altii, deputatii: Kállay, (Edm.), Almássy, Helfy, Mociari, Szilágyi (Lajos), Irányi, etc. dar mai alesu Dobosi, au escellatu prin iubi-

rea de dreptate, ecuitate si innaltele sentieminte de libertate.

Pentru ca cetitorii nostri se pota cunoase parerile si convictiunile deputatilor amici libertatii poporului preste totu, si in parte a libertatii natiunali, vomu face unu spicilegiu din cuventarile toturoru deputatilor, cari au aperatu si sufragiul universale si drepturile natiunalitatilor patriei; — vomu face acest'a si cu scopulu, ca se le tienemu in evidenția pentru intemplarea neacceptata, dara possibile, candu acesti onorabili deputati realesi pote in sessiunea viitoria si-ar uită de principiele confessate si de frumosele dechiaratiuni facute in cestiunile de libertate constituționale si in acellea de natiunalitate.

Guvernului si partitei sale i se dede in sied. din 8. aprile, c., occasiunea d'a poté essi cu onore din labirintulu in care ratecesce de patru septembra. Deputatulu Helfy, carele luasse initiativa la discursurile neterminabili (precum se dice dupa instructiunea lui Kossuth) fece propunerea ca incepdu de la 9. aprile, c. in siedintele de ser'a se se pertractedie si se votedie legile urmatoare: despre cladirile de urgentia in partile inundate alle Banatului, legea pentru colonisti modifica de camer'a boieresca, legea pentru inaintarea universitatii din Clusiu si in fine legea pentru cladirea căliloru ferrate fara garantia de procentuare. Inse majoritatea, la annutulu ministeriului, respinse si acesta ultima occasiune si mediulocire d'a face catu se pota intru interessa tierrei.

Campania electorale in Ispania e terminata si partitele si-secera fructele pre campulu luptei. Cu privire la resultatulu alegerilor cercula doue versiuni, cari ambele constata invingerea colatante a guvernului. Dupa diuariulu „Correspondencia” s'au alesu 243 candidati guvernamentali si numai 128 opositiuniali, era despre 17 nu se scie inea de care partita se voru tiené. D'in contra, din Madridu se anuncia in modu officiulu, ca dupa cercetările officiali proportiunea candidatilor ales si urmatoria: 229 guvernamentali, 137 opositiuniali si despre 18 nu se scie ce credeu politice voru professă. E de insemnat, ca partita radicale va reprezentă in camera numai a trei-a parte din oppositiune, celelalte doue parti le formeza carlistii si clericalii uniti. De altmintera opositiunea e inca destulu de compacta spre a face cea mai mare resistentia, si usioru e possibilu, ca unionistii si aderintii lui Sagasta au triumfatu pre de tempru.

Ministrul de interne face atenti pre capii judecătiunilor, ca intentiunea guvernului d'a dispune se se incepe alegerile inca inainte de tempulu recoltei, se pota esecuta numai atunci, candu se voru observa cu strictetia terminii pentru lucările pregătitorie prescrise in art. de lege V. din anulu 1848. Daca adunarea generale estra-ordinaria, ce are a se tiené in 22. aprile a. c., va alege comitetul centralu pentru conducerea alegerilor, comitetul, de-ora-ce legea concede constituirea lui neamenata, se pota constitui inca in acea dî dupa media-di, pote numi comisiunile pentru inscrierea alegatorilor si a se ingrigi despre publicarea incunoscintiarii prescrise in lege. Cu privire la terminul celu mai scurtu de 21 dîle, statorit in numitulu articlu de lege, daca comitetul centralu a publicat in 22. aprile susu numita incunoscintiare, inscrierea alegatorilor se pota incepe inca in 13. maiu, carea, conformu §-ului 14 alu legii, e a se continua 14 dîle, si estu-modu comisiunile de conscriere si-vor pota inchia activitatea in 26. maiu. Pana in 29. maiu listele alegatorilor voru fi sositu la comitetul centralu, si dupa-ce acestu-a are inca de mai inainte cunoscintia despre acest'a, si va fi orientat pre deplinu si in privint'a primului terminu alu siedintiei, comitetul centralu se pota intrunii inca in 30. maiu; mai departe, dupa-ce pertratările a supr'a reclamatiunilor in curse se inchia in 8. iuniu, pre bas'a acestora a conscrierile se potu numai de catu verifică: si asié observandu-se tempulu necessariu pentru deliberarea appellatiunilor incurse la ministeriulu de interne, si respectandu-se cu acuratetia termene susu amintite, alegerile se potu ordonă numai decat. Dar', pentru ca comitetul centralu se pota publica

de tempuriu terminulu alegerii, cu respectu la terminulu de 15 dîle, prescrisu in §-ulu 24 alu legii, ministrulu de interne nu va intardiāla tempulu seu a face despuseiunile necessarie, ca judecătiunile se primesca de tempuriu decretu convocatoriu, privitor la deschiderea dietei.

Interpellatiunea deputatului Demetru Bonciu către ministrii de culte si comerciu, facuta in sied. de 8. aprile, 1872. a camerei deputatilor.

Onorabila camera! Voiu se interpellerezu pre dnii ministri de culte si instructiune si de comunicatiune. Obiectul interpellatiunei mele se referesce la cestiunea scolelor confessionale. Acesta cestiunea e ponderosa, fiindu ca sum convinsu, ca desvoltarea si inaintarea cultivarei generale si a instructiunii poporului e un'a d'intre obligatiunile cele mai inseminate, atat ale o. camerei, catu si ale guvernului; e ponderosa inse si pentru ace'a, despre ce inca sum convinsu, ajunge la priceperea chiara a intereselor tierrei si ale statului, prin urmare deci tienu de necessariu, ca in conducea instructiunii poporului, guvernul nu numai se delature pedecele, ci se si springesca si usioareze acesta conducere in tote ramurile ei. Intru administrarea trebelor scolelor confessionale inse de prezintă domnesca una impregnare forte ingreunatoria, care, dupa esentia judecatu, nu e chiaru cestiune de vicia pentru scolele confessionale, dar' totu-si e ponderosa si influențatoria asupr'a conducerei si administratiunei trebelor scolare; acesta pedecea apesatoria deci, dupa a mea parere, trebuie sistata din punctul de vedere alu inaintarii instructiunii poporului.

Acesta pedecea, o. camera, consta in avea, ca organele, chiamate spre conducerea si administrarea trebelor scolelor confessionale, in corespondentia loru officiale nu se bucura de libertatea portului postale si ca acest'a li e de trassa chiaru in corespondentiele cele mai necessarie, mai ponderosa pentru conducerea trebelor scolare.

Pentru inlaturarea acestei pedeche, consistoriul diecesei aradane gr. or. s'a adressatu de doue ori către ministrul de instructiune, a primitu inse totu-de-a-un'a responsu negativu, din cauza, ci ministrul de comerciu, conformu ordinatiunei regulamentului postale, nu pota concede consistoriului liberulu portu postale.

On. camera! scopulu institutiunii instructiunii poporului trebuie se fia universalu, fara deosebire de confesiunile si nationalitate, si asié dara, de institutulu acestu-a cu scopu universal se tienu atatu scolele poporale de statu si comunale, catu si cele confessionale; prin urmare dar', tote organele scolelor poporale trebuie se impartesc in egală măsura de aceste favoruri ale statului. Portulu postale deci tomai asié trebuie se attinga pre inspectorii scolelor confessionale in corespondentia loru officiosa cu respectivele comune bisericesci, comitete scolare si presbiterie, precum i atinge si pre inspectorii de statu ai scolelor comunale in corespondentia loru officiale cu respectivele comune si comitete scolare; ca-ci sustarea legala atatu a scolelor comunale, catu si a celor confessionale se baseaza pre legea de instructiune publica din 1868, si ca scopulu ambelor acestor scole este unulu si acela a-si: educatiunea poporului.

Dar' fiindu ca representatiunile officiului diecesei respective n'au esoperatu de la ministeriu inlaturarea acestei pedeche, cetezu a adressa urmator'a interpellatiune către domnii ministri de instructiune si comerciu: Considerandu, ca in sensulu art. 38, partea III. a legei din 1868, institutiile confessionale pentru instructiunii poporului sunt assecurate prin lege; considerandu, ca, prin urmare, inspectorii scolelor confessionale in corespondentia loru referitoria la conducerea si administrarea trebelor acestor scole, conformu principiului si interesului instructiunii poporului, tocmai asié trebuie se se bucur de liberulu portu postale, pre cum se bucur de acestu-a si inspectorii scolari denumiti de ministru in corespondentia loru officiale cu comunele si comitetele scolare.

Inspectorii scolelor confessionale inse sunt eschisi de la liberulu portu postale si la representatiunile repetite in asta privintia de consistoriul diecesei aradane gr. orient. ministrul cultelor a responsu, ca ministrul de comerciu, in intielessulu regulamentului portului postale din 2 octombrie 1865, nu pota concede liberala portu postale pentru inspectorii scolelor confessionale, in corespondentia loru officiale neci cu presbiterie, neci cu comitetele bisericesci, neci

Pretiul de Prenumeratiune
Pre trei lune 8 fl. v.
Pre siese lune 6 " "
Pre anu intregu 12 " "
Pentru Roman'a:
pre anu intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
" 6 lune 16 " = 16 " "
" 3 — 8 " = 8 " "
Pentru insertiuni:
10 or. de linia si 30 or. tac'sa timbre pentru fesoare-care publicatiune separata. In loculu deschis
20 or. de linia.
Unu exemplar costă 10 cr.

cu invetitorii și, preste totu, neci pentru tramitera epistolelor recomandate său și cătilor și a altor tipăriture.

I. Intrebui deci pre duu ministrului de instructiune: că considera dsa restringerea corespondinției libere, adeca negarea liberului portu postale în trebele scolelor confesionale compatibilă cu cauza progressarei instructiunii populului și cu chiamarea înaintarei și sprințirei crescerei poporului? și dacă nu o cinstida de atare, are de cugetu duu ministrului, în intilegere cu ministrului de comerț, a dispune, că pâna candu se va regulă cestiunea liberului portu postale pre cale legalitoria, fără de osebire de confesiune său naționalitate, organele scolelor confesionale și, preste totu, ale institutelor pentru instructiunea poporului, astădara și inspectorii scolilor confesionale în corespondența loru officiale să se bucură de liberului portu postale?

II. Pre duu ministrului de comerț inse la intrebui: dacă are de cugetu a prezintă camerei unu proiect de lege referitoru la regularea liberului portu postale, conformu relatiunilor și cerințelor tierii noastre, și dacă e aplacatu a sistă si pâna atunc restringerea daunosa a liberului portu postale peatră corespondințele officiale ale officielor și organelor institutelor confesionale de instructiune?

Diuaiulu „Romanulu“ publica in editiunea sa de la 24. martie st. v. una corespondinția din Vien'a, din care estragemu urmatoriele:

Correspondințele vorbindu mai antâi despre luptele inversiunate între reacțiune și libertate în Ungaria, Croația și Boem'a, continuă: diuariile din Transilvania și mai multe corespondințe private ni adusera nesce sciri atât de fatale, în cătu la citirea loru e dificile a nu crede, că acea tiera și majoritatea locuitorilor ei nu s'ar afă in agonie.

Este constatatu pre deplinu, că ministeriul unguresc și majoritatea actuale a distei din Pest'a, ingrigita de obstinația pasivită a Romanilor, s'an determinat a o infrange cu ori ce pretiu. Inse aginții opoziționii unguresci totu nu lasă in pace pre Romani.

Insu-si domnului Tisza, care mai înainte pronunciă cu grăția numele de Romanu, astădi intinde si ar' vră s'estranga mană toturor Romanilor, pre cari i crede in stare dă influiția asupr'a poporului.

Pre d'alta parte dd. I. Horváth, N. Papp, Mákray și alți mulți, alergă d'intr'unu tienutu intr'altulu cu scopulu d'a casigă pre Romani in partea loru.

Pâna in Februarie a. c. centrurile de agitatiune intre romanii transilvani erau numai doue: Sibiu și Brasovul.

De candu partit'a guvernamentală a inceputu a fi ingrigita, că nu cum-va opoziționea s'o treotescă, aginții ei lucreză prin tote punctele tierii cu neadormire, er' in unele locuri se isbescu in capete cu opositionalii.

Unu exemplu, forte curiosu, d'acesta natura avemu din Blasius.

Acestu orasie, acesta mica Atena a romanismului transilvan, remasese pâna acum scutită de tentatiunile politicei unguresci absorbitorie. Inse in dîlele trecute lumea în martura la una scena care, in impregiurările de facia, ni se pare tragi-comica.

Unu advocatu, a nume Brendusianu, venit din Ungaria și asiediatu acolo, sciu să-si masceze multu timpu simientele sale unguresci și anti-transilvane. De candu se desbat inse legea electorale in diet'a unguresca, vrendu a surprinde intelectua romana din Blasius, convocă una conferința, in care propuse că Romanii să subscră una adresă de recunoștință către cătă-va deputati unguresci din Pest'a, pentru că, in fierbințel'a discusiunii, li scapase si câte unu eveneu in favorea elementului romanu.

Se pare inse că domnul Brendusianu, in acele momente, uitase că se află in Blasius, én' nu in Orade și nici macaru in Aradu, cu atât mai putinu in Satu-Mare său in Maramuresiu. Afara d'acesta d-lui mai perduse din vedere si una alta impregiurare. Astădi, că si in anul 1865, se află si la Blasius doui candidati de episcopă, precum se află alți doui si la Sibiu. Firesce că nici unu candidatu de episcopă nu va cutesă să voteze in timpuri astădă de critice adrese de multianii barbatilor din opoziționie, că să se atraga asupr'a capului loru mană și resbunarea ministerului.

Au nu scias ei, că pre episcopulu de la Logosiu lu facu comitele Andrásy că ce este, după simpla recomandatiune a unei domne de rangu inaltu, eu manifestă calare a dreptului electoral, ereditatu din anticitate in bescică orientale?

Acestu incidente inse mai avu si unu altu efectu, forte neplacantu.

De la 1848 incoce Romanii transilvani, in cestiunea națională, au nutritu ore-si-cari presupunerii asupr'a Romanilor din Ungaria, pre cari i tieneau că pră inclinatii către elementulu asiaticu, d'alu carui-a spiritu se credu a fi ore-cum infectati.

D'in fatalitate, eu procederea din Blasius, vechi'a presupunere s'a redesceptatuit intr'unu gradu cu multu mai mare de cătu ar' fi credutu cine-va.

Mai adaugemu la acestea că, d'in intemplare, ambii mitropoliti din Transilvania sunt nascuti si crescuti in Ungaria, de acea ori ce actiune a loru pre teremulu politici este supraveghiată cu multa neincredere.

Acesta neincredere s'a desceptatuit si mai multu prin

colectiunea colosală care se face intre toti episcopii, in favoarea partitei guvernamentale, cu scopu d'a cumpără voturile.

Nesce persone demne de credinția ne asicura, că lista de subscriptiune pentru acea colectă a inceputu-o arhiepiscopulu primatu Simor de la Strigoniu, darndu sum'a de 100,000 florini, după care urmează alu douilea cu 60,000, alu treilea cu 40,000, si astădă mai departe.

Ce felu de sume se voru cere si de lu archiereii romani pentru acestu scopu? Vomu vedé mai tardiu.

Să nu creda inse nimene, că aceste sume aru si esorbitante, pentru că există unu vechiu usu in Ungaria d'a se cumpără voturile nu numai pentru dieta, ci si pentru funcțiuni municipali, fără nici una mostrare de conscientia.

Forte bine dîse unu din magnatii Ungariei, in diuariul guvernamental „Korunk“ din Pest'a: „Poporul nostru, prin urmare si alegorii, in marea loru majoritate, se află pre trăpt'a cea mai inferioră a culturii, aproape de animalele nerationabili, in cătu, de parte d'a scădă pretiuiesca drepturile cele mai sublimi, le vînde pre o bagatela la demagogii de nimicu. Astădă dar' daca eu cumpără voturile tieranilor, si ale burgessici sermane, li facu eu acăstă unu mare bine. Si platesc pentru unu ce pre care ei nu sciu să-lu pretiuiesca de locu.“

Alte diuari din Pest'a ne asicura, că colectele de corupțiune au să trăea preste 3 milioane florini, mai alesu că si una persoana de inaltu rangu a promis unu milionu.

Prefectului din districtulu Fagarasiului i-se voru trameză d'asta-data sume cu multu mai considerabili de cătu in 1869, pentru că scopulu este d'a se alege si in acel districtu, curatul romanu, doui magnati unguresci.

Camillu.

Camer'a representantilor Ungariei.

Siedintia de la 9. aprilie, 1872.

Presedintele P. Somsich deschide siedintia la 10 ore a. m. D'intre ministrii sunt de facia: Bittó, Tisza, Tóth si Lónay.

Dupa verificarea procesului verbalu din siedintă trecuta se presinta mai multe petitioni, cari se trecu la comisiunea petitionaria.

Mai multi deputati interpeleaza in diferite cause pre ministrii de interne, comunicatiune si justitia, despre a căroru respunsuri camer'a i-e actu.

Colomanu Széll, raportoriul comisiunii finanțe si pentru căile ferate, presinta raportul acellei comisiuni, care se va tipari.

Panu Hoffmann pune pre biuroulu camerei raportul comisiunii de 12 despre natura juridica a fondurilor publice, administrate de ministrulu cultelor. Raportul se va tipari.

Dupa acea presedintele, scolaudu-se de pre scaunu, anuncia camerei, că arciducesa Gisele, făcă cea mai betrana a imperatului, s'a logodită cu Alteia Sa regală, principale Leopoldu de Bavaria, si propune, că camer'a să tramita una deputatiune la imperatulu spre a îșprime fericitarea si gratulatiune camerei. Propunerea se primește cu viu acclamatiuni, numai Adamu Lázár se dechiară contră ei.

Camer'a trece apoi la ordinea dîllei si continua desbaterea specială a supr'a proiectului de lege electorală.

Sigismundu Popu face nesce observări personale la discursul lui Degré si votea pentru testul comisiunii centrale. — Paulu Jambor si Ionu Vajda pledează pentru sufragiul universalu, si cu acăstă siedintă se redice la 2 ore d. m.

Siedintia de la 10. aprilie, 1872.

Presedintele Paulu Somsich deschide siedintă la 10 ore a. m. Guvernul a fostu representatut prin ministrii: Lónay, Kerkapoly si Pauler.

Dupa verificarea procesului verbalu alu siedintiei trecute se presinta mai multe petitioni, cari se trecu la comisiunea petitionaria.

Nicolau Maximovic interpelleaza pre ministrulu de finanțe daca voiesc să delibere cătu mai curundu si in modu favoritoriu petitionea cătăi Zomboru, adressata dsale in lun'a lui iuniu a. tr. in privința ertării contributiunii? mai departe daca are de cugetu a face să se sistese numai cătu despusețiunile luate de directiunea financiară din Segedinu cu privire la execuțiunile pentru incassarea contributiunii? si in fine daca are cunoștinția ministrulu despre abusurile ce le comitee una esecutoru de contributiune de pre territoriul directiunii financiară din Segedinu cu ocazia incassării intereselor provenitorie din intardiatele solviri ale contributiunii?

Presedintele propune membrii comisiunii, care are să duca Majestătilor Loru fericitările camerei pentru incrementarea arciducesei Gizell'a. Comisiunea va fi condusa de presedintele camerei.

Ministrulu de finanțe Kerkapoly respunde la interpellatiunea deputatului Maximovic. Oratorele e găta a luă in dreptă consideratiune petitionea cătăi Zomboru, insă mai antâi trebuie să constate factulu, si indată ce se va intemplă acăstă, petitionea se va deliberă in celu

mai scurtu tempu. Guveroulu nu potă sistă esecutiunea ordinata cu privire la incassarea contributiunii, de-ora-ce statul are trebuintă de bani, si afara de acea esecutiunea să a ordonat numai contr'a acelora, cari in anul trcutu au remesă in restantia cu intreg'a loru contributiune. Despre abusurile ce s'ară si comisii cu ocazia incassării contributiunii, oratorele n'are nici una cunoștința, căci la guvern n'a incurso neci unu gravamen.

N. Maximovic e multumit cu responsulu ministrului datu la intrebarea d'antâi si d'in urma; cu privire la intrebarea a două doresce că ministrul să ordone invesigări. — Camer'a i-e actu despre respuusu.

Macsimiliau Uerményi pune pre biuroulu camerei consemnatia 62. Despre petitionile pertrurate de comisiunea petitionaria.

Paulu Terey presinta raportulu comisiunii economice despre bugetulu camerei pre lun'a lui aprile. Raportulu se va tipari.

Ladislau Kassay pune mes'a camerei raportulu comisiunii centrale, privitoru la proiectele de legi despre înființarea tribunalelor in Siomcut'a-Mare si Sanu-Martinu. — Carolu Stoll presinta votulu separatu alu sectiunii VII privitoru la înființarea tribunalului in Siomcut'a.

Macsimilianu Uerményi propune a se tramitte la sectiuni proiectele de legi despre construirea căilor ferate Iași-Oedenburg-Ebenfurt si Oedenburg-Pozsoniu-Lundenburg. — Propunerea se acceptă.

Dupa acea Camer'a trece la ordinea dîllei: pertratarea proiectelor de rezolutiune a lui Colomanu Tisza, despre ajutorarea celor esuindati, si a lui Helfy, privitoru la statutarea ordinei dîllei.

Propunatoriul d'antâi si retrage proiectul seu de rezolutiune; Ignatiu Helfy si-motivează apoi propunerea sa, camer'a inse o respinge.

Urmează la ordinea dîllei: desbaterea specială asupr'a proiectului de lege electorale. Ludovicu Dobsa votea pentru suffragiul universalu, Stefanu Majoros pentru propunerea lui Madarasz, si cu acăstă siedintă se iuchaia la 2 ore d. m.

Pest'a, in 26. mart. 7. apr., 1872.

Stimate Dile Red! In Nr. 33. „Feder.“ au aparătu ouu articulu sub titlu „Intilegere“ cu semnatur'a A. . . .

In acestu articol se amintesc si „Reuniunea națională aradana“ si se dăce, că reunionea si comitetele ei nu au desvoltat vre-o activitate mare sub decursul organizarii municipale; — mai departe se cuprinde in acelui articol si urmatorul pasu: „daca confrința alegorilor din partidă drăptă, adeca deachiana, au voită să nu mai concedă unu postu însemnatu, daca romanii se voru învoi să fie alesu său d. N. său B., care cestu din urma e presedinte comitetului centralu alu reunionei naționale, deci e si conducătorul național — acăstă a n'o intilegă fară a presupune, că deachistii guvernamentali consideră pre D. B. totu că si pre N. de allu loru.“

La acea ce se dice despre activitatea reunionei naționale si a comitetelor ei, nu voiesc a reflectă, căci ce activitate au desvoltat reunionea si comitetele ei, acea o dovedesc faptele complinite; inse la pasul unde se știe: „ca partidă deachiana au voită să nu mai concedă unu postu însemnatu, daca romanii se voru învoi să fie alesu său N. său B., care din urmă e presedinte comitetul centralu — si că deachistii consideră pre D. B. totu astădă că pre N. de allu loru,“ — trebuie să reflecte, căci acela pasu se occupă cu persona mea, de-ora-ce eu sum presedintele comitetului central, prin urmare si D. B. — in interesul adeverului, si că opiniunea publică in acăstă privință să nu fie sedusa prin astfel de comunicate neadeverate — să nu dicu tendențiose — trebuie să dechiaru: cum că despre candidarea si alegerea mea la cutare postu nici cu N., nici cu altul nu a fostu vorba, dar' nici că am competat la cutare postu. Era deachistii cum me consideră pre mine că sum allu loru său ba, — aceea e treb'a loru, dara de care partidă me tienu eu, acea era-si faptele dovedesc.

Deci dăra dnulu autoru allu articulului „Intilegere“ său nu e informatu bine despre treb'a organizării decurse in Aradu, său se afă in ratecire.

Primiti, Dnule Redactoru etc.

Demetru Bonciu, deputatu.

De pre malulu Crasnei, aprile 1872.

Cestiunea cea mai importantă, la care de unu tempu incoce au inceputu a cugetă seriosu tote poporele, ce aspirădă la unu venitoriu mai felice, e cestiunea instruirei poporului. Cultura si era cultura, se aude astădi resunându din totă parte. Da, cultura, căci cultura e focalizatul la a carui-a radă se topesc gros'a ghiață a obscurantismului perniciosu, ea e mediulocul prin care se poate deschide căile fericirei unui popor, inse cultura națională său mai bine sătmă in intunericu in care, espusi de vitreg'a sorte, orbecămu de sute de ani, aperandu-ni totu-si in toti tempii fatali tesaurulu celu mai scumpu: religiunea limb'a si naționalitatea.

Avendu in vedere legea de instructiune din 1868 cu

intențiunile ei de a preface scoalele poporale în instituții desașaționalizatorie pentru popor, voiescă să face cunoscutuon. lectori ai acestui pretinut diurnal starea scoli gr. cat. romane din Varsoltiu (Cottulu Crasju'a), care singură numai din cauza nepasării factorilor chiamati a conduce destinele ei, se află în statul decadentie. — Comuna Varsoltiu adăca numera la 1000 suflete, dintre care 2/3 sunt unguri, și 1/3 sunt romani. — Acești din urma sub conducerea bravului fostu preot A. Aciu încă înainte de fabricarea legii din 1868 au începutu a cugetă seriosu la puseană ce duse ocupă în comună cu majoritatea ungurășea și a să îngrijă de starea scoli lor. Astădă încă la anul 1860 succedindu-lă a cascigă o parte din interusuriul împrumutului național l'an donat pre semă scoli, facându astfel ună fundație de 120 fl. v. a. — Dîn anul 1860 până la anul 1869 nu s'au capetatu nimică pre semă scoli, căci comună a trasu totu interusuriul la sine; în 1869 însă, în urmarea repetiției incercării li-a succesu a storice unei decisiuni, în intelecsul carei-a să se iee diuometate din interesuri de la comună și să se impartească între confesiuni.

Așașdă poporul român, în intelecsul acestei-a, a primis la anu, în proporție cum a contribuit, 1/3 parte din diuometatea interusuriului, adăca vr'o 15 fl. și cătăva cruceri care asemenea i-a donat pre semă scoli. Trebele mergeau forte bine, scola de Varsoltiu era una scola de modelu, ceea ce insu-si inspectorele cötense a marturisit uocă ocasiunea visitatiunei facute.

In anul 1870, cu ocasiunea stramutării fostului preot A. A. la alta parochia, s'au aflatu unu capitalu scolaru de 340 fl. v. a.; suma destulă de considerabile în una comună asié neinsemnată.

Sau schimbă relatiunile, locul conductorului bra-vu a fostu cuprinsu prin unul care, de-să omu nou, teologu absolutu, totu-si nici că se potu numi conductorul alu poporului, de-ora-ce nici e în stare a se conduce nici pre sine insu-si. Poporul si-a capetatu de preotu pre I. Barboviciu, care nu mai are grige de scola, beserica, oficiu. Nu voiescă a me demite în specificarea faptelor ale acestui preot, contrarie demnității preotiesci, căci sciu că prin acăstă nu voiu face nici unu servitul placutu on. cititoru, precum nici ajutoriu causei, atâtă totu-si voiu aminti, că aceea scola lasata în îngrijirea lui e perduta.

Intrăcesteungurii voindu a profită de starea cea delasata a scoli române, si-au declarat scola de comunale, voindu a trage si pre romani după ei. Au adusu decisiune, prin care totu interusuriul împrumutului se doneșă pre semă scoli comunale; si romanilor, precandu acumă li-ar' compete 1/3 parte din interusuriul, nu li dau nimică, sub protestu că ar' fi asistat la declararea scoli comunale. Nu va trece multu, său potu că si până acumă au începutu a face pretensioni si la fundația ce poporul român in decursu de cătăva ani, cu multă sudore a pastrat-o in favorul scoli române. — Cum că declararea scoli comunale, cu privire la romani, a decursu in modulu prescrisul prin lege, nu se potu dîce, de-ora-ce nu ni potu începând că 2-3 romani ce potu au fostu de facia, cari de altmîntrelea nefiindu cunoscute cu starea lunalui, nici că au sciatu că unde se află: să fi potu reprezentă intrega confesină.

Că preotul, de-să indemnă chiar si de proporții, să fi facutu ce-va protestu contra unei astfelii de procedure, nici vorba.

E de însemnatu că, de-să de presentu comună română nu are investitoru abilu, dar' are edificiu scolaru corespunzătoru legii, impreuna cu tote apertinentele necessarie în jurul lui, ceea ce a raritate a vedé chiar si în comunele cele mai avute, trebuie să măba una fundație preste 400 fl. v. a., ba ce e mai multu poporul încependu a fi îngrijit de crescerea filioru sei, și aplecatu a redică salariului investitorului la 150 fl. v. a.; si astfelui a-si sustină caracterul confesionalu alu scoli, ceea ce e si cu potentia, de-ora-ce la noi investitoru destulă de abili de presentu servescă pre langa unu salariu si mai micu decâtă acestu-a.

Se potu afirma că tota siguritatea, că remanendu lucrul in statul de acum, dilele scoli române sunt numeroase, căci altu-cum nu ni potu explica împregiurarea că, pre candu in alte locuri n'ai potu duce vr'unu judecere in scola neci cu funea, acăstă si in septemanile trecute nu onorea a fi cercetata.

Comunicându aceste n'am avut alta intenție decâtă a atrage atenția nou denumitului d. protopopu I. Lemeni a supră starea acestei scoli, si sum convinsu, că Dsa va lăua măsurile necesare pentru că filii acestui popor să fie crescuți in scola confesională română.

... a.

Selagiu, in lună lui aprilie, 1872.

Comitetul reuniunii investitorilor romani selagiști și-a tinență în 20 martie a. c., în Siumleu, sub presidiul Red. D. Demetru Coroianu, a 2. siedintă.

Cu ocasiunea acăstă, acestu comitetu, după ce au luat spre sciștia starea cassei reuniunii, după ce s'au consultat despre agendele curinti ale ei, au purcesu la defigerea tempului pentru tienerea adunării generali din anul acestu-a. Adunarea generală trecuta adăca defigandu comună Basesci că locul tienerei adunării generali din anul

acestu-a, detinere murirea tempului o a lasatu in liberă dispuștiune a comitetului, care cu ocasiunea acăstă a decisu din 13/1 Maiu a. c. — E de însemnatu cum că, precum s'au mai amintit in colonele acăstăi pretinut diurnal, investitorii Subcodrului, unde se află si comună Basesci, au dovedit pâna acumă purina interesare facia de acăstă Reuniune. Adunarea generală n'a voită înse a presupune cum că dora in intregu Subcodrul nu s'au aflat investitorii, caroră a jacundu-lă la anima stării loru propria, si considerandu sublimul scopu alu acestei reuniuni, să se interesedie si să conlucre la înaintarea ei; si chiaru din acestu punctu de vedere purcedindu prin defigerea locului cu comună Basesci, au voită a dă ocasiune confratilor Subcodreni a se înrolă sub standardul cu devisa: „perfectinare propria si ascurarea stării materiali.”

Acuma, colegilor Subcodreni! de la voi, care sunteți chiamati a duce rolul principalu in acăstă reuniune, aterna că dinsă să fi bine primita in comună Basesci; de la voi aterna, că corporatiunea investitorilor selagiști in diu'a de 13. maiu să fie judecata de una corporatiune ce se interesă de sine, de viitorul său, plina de viață, demna de unu viitoru mai ferice, său vice versa. „Ajuta-te că si Ddien te va ajuta,” e dîsa comună. Da, să ne ajutănoi pre noi insi-ne, să ne resuim adeca a iauantă spiritualitate, să facem si noi cele posibile pentru imbunătățirea stării nostre materiali, căci numai asié vomu potă de o parte corespunde cu acuratetă sublimiei nostre chiamări, și de alta parte dă impulsu poporului a se interesă de starea noastră si in legatura cu acăstă de starea scolelor, numai asié, fiindu una corporatiune compacta, vomu potă occupă locul ce ni compete in societate.

Cu privire la diu'a de 13. maiu s'au decisu a se recercă prin presidiul reuniunii, d. protopopu din locu precum si antistătu comunale, că să binevoiesca a ni intinde sucursulu potentiosu pentru tienerea adunării, si respective a se îngrijī despre localitate, quartire pentru investitorii, si altele ce s'ar' vedé de lipsă, si speram că facia cu acăstă cauza atatu D. protopopu, catu si antistătu comunale va face cele posibile.

Comunicandu aceste me temu să nu simu suspiciunati că amu trecutu cu vederea pre D. Georgiu Popu, cunoscutele posesore in Basesci. Nu, ci multu mai multu suntemu convinsi despre marinimositatea, interesarea de causă scolari-natiunale a Dului Georgiu Popu, care de altmîntrelea si si presedinte onor. alu Reun. noastre, decâtă să potu dubita că Dsa, care in totu momentulu a privită causă naționale mai pre susu de orice interesu particulariu, nu ni va intinde succursulu potentiosu.

Să speram, că diu'a de 13. maiu in Subcodrul celu umbrosu va fi pentru Reuniunea nostra una di de placuta aducere aminte. I . . .

Margău, in martie, 1872.

Beata simplicitas.

Dupa ce unu investitoru de sub Vladăsă, care e si respectivul caletoriu, in Nr. 28. dt 8/20. martie a. c. adu-cundu înainte una parte din responsulu meu, datu publica-tării facia cu bravă comună a Margăului, aparutu in Nr. 12. „Feder.” la acusele nedrepte facute si aruncate in Nr. 3. a. c. alu acestu diurnal, trăcindu cu vederea esențială, se acatia totu de scola că orbulu de gardu, ba incepe a inscră totu după informatiunile date de ore cine-va, dice către fine cu privire la tabelele animalelor: „e dreptu că sunt nescă tabele unguresci, donate de ministeriu, cu scopu că pre candu va urmă si a 3. admonitione să fie tote de timpuriu pregătite, adăca magiarisare completa”, etc.

Mai înainte de tote debue să premiu, că daca cu acăstă ocasiune me vedu era-si necesitatul a esf la publicitate si a me luptă pentru dreptu si dreptate, de la care nece una data nu me voiu abate — acăstă o facu acum că să-mi aperu scola confesională locale de una pata asié negra pre nedreptu aruncata a supra-i, care pata nerefranta ar' potă veni mai lese credibilă. — Hei! Dle „unu investitoru” nu am mancarime d's me acatia de persone, daram dore de lucrul intortocat, candu vedu că se espune după cum nu este. — Deci dle „unu investitoru” însemnată si acăstă cu privire la falsăti impătestre, cum că: in scola confesională gr. cat. a Margăului se află Tabelele animalelor procurate de către Père Venerabilu Ordinaru in urmă Cerculariul Metrop. Nr. 2256. d. 21. noiembrie 1870. si curențat in intregă archi-diecesă, a deca Tabelele animalelor esf te in Sabiniu, la Iuliu Spree, librariu, cu denumirea animalelor in limbă romana — era nu precum dīci Dta d. investitorulu de sub Vladăsă, că avem tabelele animalelor donate de ministeriu, căci acăstă brava comună nu primesc, ba nece a primi veri una data gratia si mila ore cui, cu atâtă mai vertosu aceloru ce venidea in tulbere, — se vede dă din acăstă că cuvintele Dta dñe „unu investitoru” sunt contrarie adeverului, si prin urmare devini de minciuna, si fiindu-că minciuna nu este demna de omu, pentru că celu ce vatema adeverulu, vatema pre domnedieu, si se vatema insu-si pre sine, vorbindu si impătestindu ce-va in contră conscientie sale, — precum facusi Dta prin impătesfăti d'in cestiune, cu tote căte sciu ce pasere sci, de-să

te-ai schimbă la penă, — prin scoterea la tergu de nou a monetei false, te rogi nu jocă de frica pre nimică, ci vina la Margău si vedi. Asiu dori totu-si să sciu in ce periculu am adusu scol'a din Margău? Au dora Dta d. investitoru duci rolul lui Iud'a Iscarioteanu, căci eu nu sciu să fiu tamaiat uocă data ambitiunei si arroganței cutarui si cutarui, ci sciu acea că s'a facutu atâtă cătu-sa potutu.

Mai trageți sema d. „unu investitoru” cu amicu-ti iubitu, si maturati-ve mai antău înaintea casei proprii apoi vedeti gunoiul înaintea casei altora.

Ce se tiene de ingagiamentulu, ce se vede a-lu fi luat asupra-si d. „unu investitoru” de la amicalu seu, me temu, că nu preste pucinu tempu să-i dăe ocasiune de a se tredă din sompolu celu de amagire, in care intre visuri dulci se resfăcia si resbolesce, — si să fie silitu a-si bate pieptul strigandu din gură sierpelui: „mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.”

Atâtă mi-țienu de detorintia d. „unu investitoru” a-ți reflectă faci'a cu tabelele animalelor; éra ce se tiene de celealte nu astău consultu de a ti-le impătesi, fiindu acestea una bucată pră delicate de stomacul Dta.

In urma te provoacă, că data negotiului domniei tale e adeveratu si nu falsu, — stăi langa elu cu numele celu adeveratu, nu una data că unu caletoriu, alta data că unu investitoru; nu te ascunde după culis'a pseudonismului, căci esti cunoscute de pre penă ce pasere esti, dura pâna candu pre terenulu publicității te vei prezenta cu larvă, si nu că barbatu, cu frante serina, si sub nume adeveratu, pâna atunci, ne respundiendu-ti la celea rezervate, te voiu numi unu calumniatoru malitiosu si flutură ratecetu.

Alessandro Fodotu,
paracolul si directorele scol. confes. gr. cat.
a Margăului.

VARIETATE.

* (Curtea de judecătii) din București a achitat in 23. martie st. v. pre dlu I. G. Valentinu in procesul de presă intentat, pentru că in calitate de directorul „Suveranitatii naționale” a publicat una epistolă anonima, prin care noue senatori erau acuzați de mituire, spre a votă concessiunea Blechröder.

*(Literariu) Primărul Nr. 3. alu interesantei Reviste bilunare „Transactiuni literare si scientifice,” ce apare sub direcțiunea dlor D. Aug. Laurianu si Stef. C. Michailescu. Sumariul acestui Nr.: G. Tiberghienu: Sociologia. — Instructiunea primaria obligatoria (Inchisăre); G. Sionu: Teatrul clasicu. — Misanțropul lui Molière primul actu (traducere in versuri); D. I. Ghica: Filosofia pedagogica. — Universitățile, rolul si utilitatea loru; Stef. C. Michailescu: Fisica matematica. — Una lege matematica intre latitudine si lungimea pendulului. — Aplicatiune: lungimea pendulei si intensitatea gravitatii pentru punctul geografic București; V. Valmont: Spionul prussiar (Romanu engleză, traducere de *) — Abonamentele se facu la Administratiunea Revistei, București, calle Mogosoei, Nr. 7. Pretiul pre nău anu 30 lei nuoi, pre lune 16 l. n.

* (Judecata maritime a ucidiatorilor de ostatici) La 12 Martie a inceputu la Versailles judecata celor ce au luat parte la macelul din stradă Haxo, de la 26 Maiu anul trecutu. Victimile erau 35 gendarmi, 10 gardisti, 10 preoti si 2 laici. In diu'a mentionata se adu assera 60 federati din difierite batalioane, cu unu officeru in frunte, înaintea temnitiei, avandu unu ordinu alu lui Ferré, care cerea 50 ostatici, că victimă. Directorul temnitiei depuse in mană siefului de brigada o lista pre care erau insemnate vr-o 12 său 15 persone din sectiunea 4; acestu-a intră într'o sala, unde erau arestatii, si strigă: „Bagati de séma, mi-trebue 15; puneti-ve in ordine si respundeti!” Este naturalu că germanii ostatici tremură de temă, aveau inse destula putere, spre a nu să arată frică loru. Se preparara a mori in resignațiune. Unul d'intre ei, tată lui Brughi, alu carni nume nu se pronunțase correctu de către brigadieru înaintă, se uită singuru in lista, si disse: „Eu sum!” — Duoi pasi mai in dreptă stă parintele Guerin, langa Chevriaux, profesorul la liceul Vanves, si se decidea a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici altul nu a fostu luat. Se asculta a mori in resignațiune. Comunicandu acestea, d' se decise a responde si a mori pentru acestu din urma. „Ai nevasta si copii,” i disse, „legăture, cari nu se rupu de cătu cu dorere; eu voi să te scapu; sun imbracatu că si d-ta, că laic; nu o să se verifice identitatea noastră. Lasă-mă să mor pentru d-ta.” Chevreaux nu voia să primeasca; dura d'in norocire nici enul, nici

Ranvier si alu toturor insenatoritorilor Tuillierilor. Ranvier cunoscă pre ostatici, i visitase la Roquette, i iujiu si i amenintiase de multe ori cu mortea. Ranvier deda dura ordinu officerului de a-i impusca, si a li lasă unu patrariu de ora pentru facerea testamentului si pentru ultimul adio. — Trup'a se puse dura éra-si in miscare, si multimea deveni o turma infernală. Barbatii si femei, se adunaseră d'in tote unghiuurile Parisului si si-areata salbaticilor. — Multi profitara de acesta occasiune, pentru a vorbi despre justit'ia poporului si resbunatorii Comunei, cari trebuesc inscrisi intr'o carte de onore. — Candu ajunseră la loculu de executiune, comandantele Parent se intorse către delegati comitetului centralu si disce: „Cetatiani, momentul a sositu, că sè arestămu influenti'a nostra; retineti pre acesti omeni de a desonoră Commun'a daca poteti!“ Atât'a trebui multime. Unu artileristu federat de o fortă erculana, se repeed la preoti si li dede căte unu pumnu in facia, incătu victimele cadiura morte la momentu. Ostatici, nu au opus nici o resistența si au lasatu sè fie condus la loculu de executiune. Unu officeru se sùi pre unu caru, si tienu unu discursu, unu altul se sul pre unu zidu rui-nat si celi sentint'a loru. Dupa aceea victimele au fostu impuscate, unul căte unul successivu, astu-felu incătu ultimele victime au fostu inca martori oculari la convulsu-nile de dorere a predecesorilor loru. Acestu macelul ingrozitoru dură mai bine de unu patrariu de ora. Dupa ce cadiu si ultimul ostaticu, 3 officieri, 2 federati si o femeie incepura sè joce pre cadavrele victimelor. Candu credeau a observă că vre unul se mai misca, descarcau revolverele si macelariau pre ucisi cu sabia. — S'a constatata a dou'a sf, că ostaticii erau in numeru de 47.

Pat.“

Incunoscentiare.

De ora-ce conchiamarea si edintie comitetului comitatense in Aradu pre 15. aprile st. n. prin jurisdicțiunea competente s'a revocat — grabescu cu acésta a insciuntia pre on. membri ai comitetului centralu al Reuniunei politice națiunale d'in comitatul Aradului, cum-că d'in acestu motivu nici siedint'a comitetului centralu a Reuniunei politice națiunale aradane, convocata pre 14. aprile st. n., nu se va tiené.

Pest'a, in 9. aprile st. n. 1872.

Demetriu Bonciu,
vice-presedinte alu reunii pol. națiunale d'in comitatulu Aradului.

(Inscientiare.) Dupa-ce d'in unele parti sum provocatu a defig si a face cunoscutu pretiul predilectoru ocasiunali, ce mi-am propusu a le edă cu ultim'a maiu a. c., me grabescu a satisface acestei provocări inscientiandu că: pretiul unui exemplar pentru prenumeranti va consta 1 florinu v. a. solvindu seu inainte seu la primirea esemplarilor prenumerate.

Incunoscentiediu totu de odata pre acei OO. DD. cari voru avé voi a so prenumera de aci inainte, că m'am decisu că sè tiparescu la calcaniulu cartii numele toturor prenumerantilor, că cu atat u sè fia mai curatu computulu, ce am promis a lu face despre venitulu curatu, — fiendu destinatui diumatate in folosulu academiei romane de drepturi. — Rogu dreptu-aceea pre toti domnii prenumeranti fieriori si d. colectanti, că sè bine voiesca a scrie numele etc. acurat, si celu multu pana in 25 mai a. c. a mi-le tramite, că sè se pota tipari; cei cari voru veni mai tarziu — de sine se intielege, că fiindu tiparirea inchisita, nu se voru poté tipari.

Gherla, in 6. aprile, 1872.

Ionu P. Papiu,
preetu la penitentiariulu Transs.
in Ghiera.

Sciri electrice.

Viena, 9. aprile. Diuariulu „Deutsche Zeitung“ anuncia d'in Gratiu, că arciducele Ludovici Victoru ar' fi dusu una scrisore a imperatului pentru regele Victoru Emanuele, in care cestu d'in urma este invitatu pre vera la o convenire la Ischl seu Salisburg'a.

Viena, 9. aprile. D'in Parisu se telegrafeaza diuariului „Tages-Presse“, că Thiers, cercetandu pre guvernorului Ladmiraute, s'ar' fi consultat cu acestu-a despre una eventuala concentrare a armatelor in giurul Parisului si a Versaliei, si că Ladmiraute ar' fi tienutu in acésta privintia una conferinta cu Mac-Mahon.

Viena, 9. aprile. Mai tote diuariile saluta in credintiarea arciducei Gizella cu manifestatiuni de loialitate pentru cas'a imperialie.

Petrupole, 9. aprile. Numerosi menomiti din Russi'a si anumitu cei d'in guvernamentul Tauri'a, voiescu a emigrat in Americ'a, pentru că estu-modu sè scape de obligamentul militar obligatoriu in Russi'a, de la care i opresce religiunea loru.

Zagabria, 10. aprile. Se affirma, că epis-

copulu d'in Zenggu, Dr. Soic, va fi urmatoriul arciepiscopului d'in Zagrabia Mihálovics.

Viena, 10. aprile. Dupa unu telegramu alu locutenentiei d'in Leopole tramișu presidiului statiunii d'in Cracov'a, in Galicia a eruptu éra epidemii de vite.

Viena, 10. aprile. Diuariulu „Neue freue Presse“ afisa, că eri au sositu in officiulu esterelor de aici sciri forte serioze d'in Petrupole; dupa una versiune Roman'a, éra dupa alt'a Galicia joca rolu importantu in aceste sciri serioze.

Constantinopol, 10. aprile. Cam la 200 de neguiaitori cu tabacu se adunara inaintea palatului imperialu, cu scopu d'a immanu Sultanului una petitiune in privintia stergerii monopolului de tabacu. Gendarmeria voi sè imprascie multimea, prin ce se escă una luptă, care trebui sè se suprime prin milita. S'a intemplatu mai multe vulnerari.

Burs'a de Vien'a de la 10. aprilie, 1872.

5% metall.	63.95	Londra	110.40
Imprum. nat.	76.85	Argintu	108.35
Sorti d'in 1860	101.75	Galbenu	5.29
Act. de banca	831.—	Napoleond'or	8.85—
Act. inst. cred.	336.75		

Propriet. edit. si red. respondiet.: ALES. ROMANU.

Sifilitic'a si impotentia,

fia vechie seu de curundu nascute,
se voru tratá dupa metodulu homeopaticu de Dr. I. Ernst,
Pest'a, strad'a idoliloru nr. 6., etagiul II., usi'a nr. 15., de la
2—5 ore dupa media-di.

Aceste morburi se trateza a dese ori i modulu celu mai usioru cu doze mari de iodu si argintu viu, si acésta se face numai spre ajungerea unui rezultat momentanu. Pacientii vindecati in modulu acestu-a voru cadé mai curundu seu mai tarziu in morburile cele mai infrosciate, incătu inca in aduncate betranetie voru avé, dorere, a suferi greu de consecintiele acestei tratari usiore si superficiale. Scutu contra acestorui feliu de pericule ofera metodulu de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscutu, nu numai că vindeca dorerile cele mai invecite, ci efectulu lui este asa de binefacutoriu, incătu nu lasa nice cea mai mica temere de urmari rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usioru de tienutu.

(11—12)

Singurul deposit de inventiuni noue in Austri'a.

Admonitiune. Pasta Pompadour, care este adusa in commerciu printr-o mărie si carea, prin efectul sa escelite, a adau in tempul celu mai scurtu, una aprobată generalu, se salafea de unu tempu inceps de mai multe firme, dreptu-aceea incăntuza pre orasul publicu, că adeverat a si originala pasta pentru faca numai in depositul subscrisei si pota asta curata. Aceasta pasta serveste spre a curata fau de or-ce pota, cosi, pacincini, adeca spre conservare, infin-astarea si intinerirea tipulu. I sticlu 1 fl. 50 cr.

Tote sunt cu potintia! Cine ar si credeau mai in-into, că se va inventa una modicon spre a creta obii la trecerorul firului prin urechile acuui; prin unu instrumentu simp'u si ingeniosu a succeso, că obii cu mai slabu, obiaru si in inseraturu, se pota inofra in colu mai subire acu fara multe incorende, si acestu instrumentu, d'impreuna cu instrucțiunile, costa numai 25. cr., sorta mica 4 cr.

Pravu de brillantinu, este unu felu de pravu non inventate de metalu, compus chimice, care corespunde pre depinu numelui ce i s'a datu. Unu obiect de metalu prețiosu său neperiosos, care are pota crite, invacăsi si necurabilu, trebuie storsu usor cu acestu pravu si indata primește faca brillanta. Acestu pravu crestuta si polizeaza obiectul cu una lăstina surprinditorie. I sticlu, d'impreuna cu avisare, 25 cr.

Compositoane de politiu, Unu mediu-locu nepretinuibilu, cu care de cino, cu oca mai mare usuritate si fara neci una esteoala, si-pot poli frumosu mobilele invacăsi si infunscate, si alte lucru de casa. Una sticla, d'impreuna cu avisare, si de ajunsu peatra una garnitura înregre de mobile, costa 60 cr.

Globu de curatită argintulu, este unu mediu-locu escelintate spre a face sa inceapa ca si candu aru si noute, totu obiectele de metalu devinute intunecate (corbu), este neperiosos de trebuitu pentru argintari si aurari. I sticlu 1 cr.

Pravul de argintuliu face forte a-deze-ori servită escelintate; acestu a argintea in căteva minute ori-ce metaliu pentru tempu indelungat si se recomanda cu deosebitu pentru obiectele placate cu argintu, cari si-an schimbăt coloru. Obiectele de pacou se potu prefeca in argintu. I pachetu 25 cr.

Unu regulator pentru ori-ce felu de orologiu este orologiu de or-ce cu compas, regulat, si este forte de recomandat de carui omu, de-ora-ce dupa acestu orologiu, in adeveru sigur, se potu indeprectă totu orologele mechaniche. I buclu 50 cr.

Lacate americane patentate de asigurantia, an una construcție minunata si sunt sigure faca cu ori-ce felu de infracțiune. I buclu, sorta mica, 30, 40, 50 cr.; I buclu, sorta mare, 70, 90 cr. pana la 1 fl.; I buclu mare cu doile chiale 1 fl., I buclu pentru tasos (traiete) de valoare 25, 40 pana la 50 cr.

Viesu escelite, amestecata cu canicu, da unu lustru ca de lac si face pelea traistica. I sticlu (de una fonta) 30 cr.

Scentrea piticelor de umedie este de recomandat de carui omu spre conservare sanatati. Prin trebuitu ascu-tatea, este preparata (una materie de lustru) Metzger-iane, care moia pelea si o face impenetrabilu, incătu nece dupa cea mai lunga amblare cu calcinii prin apa nu se sente umedie si astu-felii corespunde scupulinu in ea mai mare măsură. I buclu 60 cr.

Cerusele cu masina ofera una mare avantajiu, ie cratia pre omu de molosi a ascu-tare si sunt ascurate contr'a ruperei verfului. I buclu in lumanare 0 cr., in osu 15 cr.; I buclu d'impreuna cu tocu de lemn, insigiu, numai monogramu dupa placu. 500 buclu fl. 1.30, 1000 buclu fl. 1.60.

Inelle pentru ochiuri de gaine, facute din lana de Angora. Una duzina 26 cr.

Pravu de spalatu. Prin trebuitu ascu-tare acestui pravu la spalatu se cratia tempu, lucru si bani. Celu mai mare avantajiu este ince, că se cratia rasel si multu ca prin ori-care altu mediu-locu. Unu pachetu de una fonta 20 cr.

Tinta magica (farmecatoru) se poate indeprecta in gluma si serioz. Una epistola scrisa cu acésta tinta remane chiaru si putra ochiul celu mai ageru unu secretu eternu; numai acela si pota celi, care poiese avisarea spesionala recorutu. I sticlu 20 cr.

Mediu-locu practic pentru a scuti pantalonii, in tempu ploniosu, de intinare si muraria. I parechia 5 cr.

Cela mai nou pravu pentru rugina, garantata, mediu-locu apre a delatru pri-cata de rugina din pandia, matase si din ori-ce felu de materie (stofa) fara exceptiune, precum si din'obiecte de ocieu si de feru.

Lustru (lacu) de pele anglesu, prin care or-ce specie de pele capeta una elasticitate si unu lustru frumosu ca oglind'a. I buclu mica 25 cr., mare 30 cr.

Cleiu liquidu, este mediu-locu celu mai neperiosos a trebuitu in oca-case, de-ora-ce cu ajutorul acestu se pota singura difertile reparatore, ce se ivescu in casa; acestu cleiu tiene anni intregi si se poate indeprecta in stare reea. — Una buclu mare 20 cr.

Umbracantime de patu, fara mirosu si ne-perenetrabilu spre a impiedica strabaterea udului; se intrebuita la copii, bolnavi si femei leuse (chandele, pre patulu de nascere). I buclu 90 cr., fl. 1.20, 1.50, 1.70.

Eteru de unsore sapozina e. r. priv. delatru in căteva minute totu patete de ori-ce nume si de pre ori ce felu de materia, fara exceptiune. Acestu nu producătre pre efectul sa se intrebuita la de-acătă natura, de-ora-ce nu văzma chiaru cea mai fina coloru si usata fudata, fara si laasă mirosu. Este de recomandat cu osobire si pentru curatare a manusei. I buclu 25 cr., fl. 1.20, 1.50, 1.70.

Cimentu (luteu) universal de Parisu serveste spre a impreduna nu numai sticla, porcelan, petre, spuma, lemn, etc. asidu inceat si nu se mai desfaca, si spre a impreduna chiaru lucru difert de e. lemn cu metalu, sticla cu porcelan etc. asidu incătu se devina unu corp. I pachetu de acestu mediu-locu in ori-ce casa numai 10 cr. — Asculu si cimentu in stare liquida, forte spornicu, I buclu 30 cr.

Perle de dinti electricce, prin care se potu conserva dintii curati, alii sanatosi si fara mirosu, fara a intrebuita pasta de dinti sau alte medicamente, si numai cu apa curata. Spri a pota ave mare tretere, pretilu unei buclu si a flesutu numai la 60 cr.

Marce de sigilatu epistole, cari pentru comoditatea, estintate si pentru incorenta cea sigura sunt de a se prefera obiectelor si coru si a se desfaca, si spre a impreduna chiaru lucru difert de e. lemn cu metalu, sticla cu porcelan etc. asidu incătu se devina unu corp.

Oleul cu nuci este celu mai bunu pentru perni in stare reea si pentru a de perni si suru sau deschis coloru inchis; totu preparata chimice sunt stricatoase. Me senti onorab. publicu a poto indeprecta pre ororab. publicu, si posedu unu depositu de oleu de nuci nefalsificat, prospetu si dupu rafinat. Una buclu, mica 25 cr., mare 45 cr.

Nonele masine de a prinde pureci se potu ca-petă, I buclu 20 cr.

Pene regulatorie, cari se potu indeprecta dupa ori-care manu si ori-ce papiru, asidu incătu cu unu si acesea si pena se potu face trasurale celu mai fina, precum si celu mai grosu caligrafie. 12 buclu 24. cr.

Otrava patentata pentru stirpirea toturor scoricilor, ciotasilor, nevestuicilor, sobolilor. Vendare este garantata. I cutia mare de tinichea 1 fl. v. z.

Mediu-locu radicalu spre a stirpi ochii de gaine cu multa in optu dili, fara a li se mai vadă urm'a. Acestu mediu de nou infiata intrace pre tota de plana acum'a si de acela se vine pre garantia. — I sticlu, d'impreuna cu explicationsile recerate, 40 cr.

Singurul depositu in Austri'a de oleiu de Armea nefalsificat, care contine miracoloulu efectu, de a slinge pe capul si nervii, si astu-felii a promova crescere-a perdere in tempe forte scurtu, chiaru si in locuri p'esigie; siu delatoru chiaru si matreia se formeaza pre capu. Ca medicamentu se intrebuita a stivri, scriniri, furentu de membre, reuma, crupori, etc. Mai pre largu in descrierea accusa. I butică 1 fl.

Pasta de pele cu caușnicu pentru a scuti pelele de stricătore; de recomandat cu osobire pentru hamuri de cai, etc. Una cutia de tinichea 60 cr.

Cea mai buna pasta pentru briciu. Prin acesta pasta se cratia ascu-tarea briciului. I sticlu 25 cr.

Neaparat de trebuita pentru veri-ce casă sunt nouii ascu-tatori patentati, cu cari pot